

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 14 sierpnia 2019 r.

ZP-KNPS.431.6.28.2019.KJ

Pani
Edyta Śpiewak
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Czarnym Borze

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 6, 7 i 10 czerwca 2019 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) zespół kontrolerów: Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Czarnym Borze z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 6 czerwca 2019 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2019 r.

Jednostką kieruje Pani Edyta Śpiewak powołana na stanowisko Kierownika OPS z dniem 28 grudnia 2010 r.

Pani Edyta Śpiewak ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 23 lipca 2019 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników

jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

W okresie objętym kontrolą Kierownik Ośrodka nie posiadał upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w sprawie potwierdzania prawa do świadczeń

opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Decyzje w tym zakresie wydawał Wójt Gminy Czarny Bór. Kierownik Ośrodka, wyjaśnił, że wnioski o powyższą formę pomocy przyjmowane są przez pracowników socjalnych, którzy przeprowadzają wywiady środowiskowe i kompletują dokumentację.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski o pomoc w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Gmina Czarny Bór nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w mieszkaniach chronionych. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. Brak mieszkania chronionego oznacza, iż ograniczone są możliwości udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub/i mogącej zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych specjalnych (pkt 1),
- realizacji programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina Czarny Bór nie realizuje zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w tym zakresie.

Gmina Czarny Bór nie prowadzi domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym (zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Jak zapewnił Kierownik Ośrodka osoby wymagające wsparcia kierowane są do najbliższych domów pomocy społecznej lub posiadających wolne miejsce.

Gmina nie realizuje również projektów socjalnych, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt. 3a ustawy.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy, które dotyczą:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),

Zadanie z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 7, 8 i 9 ustawy dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki

nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w tym zakresie, na terenie Gminy nie zamieszkiwali cudzoziemcy oraz nie zgłaszano takich potrzeb.

Gmina Czarny Bór nie realizuje zadania wynikającego z art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy dotyczącego rozwijania infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Jak zapewnił Kierownik, osoby potrzebujące tego typu pomocy składają

wnioski do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu w celu uzyskania decyzji o skierowaniu do Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Wałbrzychu. Pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady środowiskowe u tych osób, a Wójt Gminy Czarny Bór zapewnia uczestnikom bezpłatny transport na zajęcia.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Kierownik OPS nie wytaczał powództw o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy) oraz nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy), jednakże pracownicy socjalni udzielali wszelkich informacji w tym zakresie i udostępniali druki.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Kierownik OPS w Czarnym Borze spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy, za wyjątkiem osoby wskazanej w protokole, która nie posiada kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni, zatrudnieni w OPS, którzy świadczyli pracę socjalną, w tym osoba bez kwalifikacji. W aktach osobowych pracowników socjalnych terenowych znajdują się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Czarny Bór zamieszkałą przez 4 781 mieszkańców, w tym 48 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 31.12.2018 r.) i 4 777 mieszkańców, w tym 33 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną (stan na dzień 30.05.2019 r.).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Czarnym Borze zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych (3 etaty) świadczących pracę socjalną w środowisku, posiadających kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy

w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku OPS w Czarnym Borze aktualnie powyższy wskaźnik jest spełniony zarówno w stosunku do liczby mieszkańców Gminy jak i rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

W sprawdzonych sprawach dotyczących zapewnienia miejsca tymczasowego schronienia stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W podstawie prawnej i uzasadnieniu prawnym sporządzonych decyzji nr OPS/8121/Sch/58/2018 z dnia 26.02.2019 r. i nr OPS/8121/Sch/1/2018 z dnia 12.12.2018 r. przywołano nieobowiązujący art. 48 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 107 k.p.a. – prawidłowa podstawa prawna decyzji powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw jej wydania, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego oraz z powołaniem jego źródła publikacji. Natomiast uzasadnienie prawne powinno zawierać wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa. Należy, zatem nie tylko podać i przytoczyć treść przepisów będących podstawą prawną, ale dokonać stosownej wykładni tych przepisów w kontekście tego właśnie konkretnego przypadku.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków celowych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W decyzjach dotyczących przyznania zasiłków celowych:

- Nr OPS/8121/206/2018 z dnia 5.10.2018 r., Nr OPS/8121/4/2019 z dnia 10.01.2019 r. - sprawa nr 1 (W.K.),
 - Nr 8122/3/2018 z dnia 17.01.2018 r., Nr 8122/10/2018 z dnia 16.03.2018 r.- sprawa nr 2 (K.W.P.),
 - Nr OPS/8121/14b/2018 z dnia 8.10.2018 r. - sprawa nr 3 (Z.F.)
- przywołano art. 104 i 108 k.p.a. bez wskazania publikatora.

Analogicznie jak przy przyznawaniu pomocy w formie schronienia, zgodnie z art. 107 k.p.a. podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego oraz z powołaniem jego źródła publikacji.

W sprawdzonych sprawach dotyczących dożywiania dzieci stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Nieterminowe przyznanie pomocy w następujących sprawach:

- nr 1 (P.F.) Strona złożyła wniosek w dniu 4.01.2019 r. - decyzja Nr OPS/8121/d/4/2019 została wydana w dniu 22.03.2019 r.:
- nr 3 (A.Ł.) Strona złożyła wniosek w dniu 7.01.2019 r. - decyzja Nr OPS/8121/d/26/2019 została wydana w dniu 25.03.2019 r.

Pomimo przedłużającego się postępowania administracyjnego nie został wyznaczony przez Ośrodek nowy termin załatwienia sprawy.

Organy administracji publicznej zgodnie z art. 35 § 1 obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym – w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania (art. 35 § 3).

O każdym niezakończonym w terminie sprawie zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej jest zobowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

W sprawdzonych sprawach dotyczących kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W okresie objętym kontrolą z terenu Gminy Czarny Bór w domu pomocy społecznej przebywała 1 osoba, która wymaga całodobowej opieki z powodu wieku, choroby i niepełnosprawności.

Zgodnie ze sprawozdaniem MRPiPS-03 za 2018 r. Gmina ponosiła częściową odpłatność, za 2 osoby wydatkując na ten cel w 2018 r. - kwotę 49 157,00 zł.

W związku z powyższym, w czasie kontroli ustalono, że jedna z osób wykazana w ww. sprawozdaniu (Część II B, Udzielone Świadczenia) została skierowana przez OPS w Czarnym Borze do NZOL w Sokołowsku przy ul. Głównej 29, 58-350 Sokołowsko. Ośrodek opłatę poniesioną za tą osobę wykazał w przedmiotowym sprawozdaniu.

W dniu 23.04.2018 r. Ośrodek wydał decyzję Nr 8131/1/2018 o umieszczeniu Strony w NZOL w Sokołowsku – placówce zapewniającej całodobową opiekę pomimo braku przepisów w ustawie o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.). W podstawie prawnej wydanej decyzji przywołane zostały przepisy art. 54 i art. 59 ustawy o pomocy społecznej dotyczące umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Zakład Opiekuńczo-Leczniczy nie jest domem pomocy społecznej, a zasady kierowania do tej placówki reguluje ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej, a w szczególności rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie kierowania do zakładów opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych. Zgodnie z § 4. 1. powyższego rozporządzenia lekarz ubezpieczenia zdrowotnego wydaje skierowanie do zakładu opiekuńczego, (...) w przypadku, gdy świadczeniobiorca spełnia kryteria objęcia świadczeniami gwarantowanymi udzielanymi w warunkach stacjonarnych, które realizowane są w zakładach opiekuńczych dla osób dorosłych (...), gdzie została skierowana na podstawie decyzji administracyjnej.

W sprawdzonych sprawach dotyczących pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego stwierdzono następującą nieprawidłowość :

1. W sprawie nr 2 (D.R.) na wniosek z dnia 14 lutego 2019r. (data wpływu do OPS) decyzja nr OPS 8121/d/30/19 o przyznaniu pomocy - w okresie od 19.02.2019 r. do 31.03.2019 r. w formie posiłku z Programu „Posiłek w szkole i w domu” została wydana w dniu 19 marca 2019 r., a doręczona Stronie w dniu 20 marca 2019 r. t. j. po upływie ustawowego terminu do załatwienia sprawy. O niezakończonym w terminie, przyczynach zwłoki oraz nowym terminie załatwienia sprawy strona nie została poinformowana.

Analogicznie jak w sprawach dożywiania dzieci organy administracji publicznej zgodnie z art. 35 § 1 obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono następujące nieprawidłowości :

1. W podstawie prawnej decyzji zmieniających dotyczących zasiłków stałych:

- Nr OPS/8122/A/13/ZM/2018 z dnia 09-10-2018 r. wydanej na wniosek Strony z dnia 8.10.2018 r. (sprawa nr 1 R.P.),
- Nr OPS/A/13/ZM/2018 z dnia 5.10.2018 r. wydanej na wniosek Strony z dnia 3.10.2018 r. (sprawa nr 4 J.L.),
- Nr OPS/8122/A/27/ZM/2018 z dnia 8.10.2018 r. wydanej na wniosek Strony z dnia 5.10.2018 r. (sprawa nr 5 E.S.), nie przywołano art. 155 k.p.a., który stanowi, że decyzja ostateczna na mocy, której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie tej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony. Ponadto zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. – prawidłowa podstawa prawna decyzji powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw jej wydania, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego.

2. W decyzjach dotyczących przyznania zasiłków stałych:

- Nr OPS/8122/A/13/2018 z dnia 31.07.2018r. - sprawa nr 1 (R.P.),
 - Nr OPS/8122/A/31/2017 z dnia 20.09.2017r. – sprawa nr 4 (J.L.)
- przywołano art. 104 i 108 k.p.a. bez wskazania publikatora.

Analogicznie jak przy przyznawaniu pomocy w formie udzielenia schronienia i zasiłków celowych, zgodnie z art. 107 k.p.a. podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego oraz z powołaniem jego źródła publikacji.

3. W sprawach dotyczących przyznania pomocy w formie zasiłku stałego rodzinne wywiady środowiskowe nie zostały sporządzone rzetelnie t. j.:

- w sprawie P. W.O. (opiekun prawny p. R.O.) w części I wywiadu z dnia 8.02.2019 r. na str. 4 - „*I. Dane osoby, z którą przeprowadzono wywiad, dane o rodzinie*” pkt. 13 nie wskazano osób zobowiązanych do alimentacji, na str. 5 - „*II. Sytuacja mieszkaniowa lub rodziny*” nie wskazano głównego lokatora lub właściciela mieszkania, domu, na str. 6 - „*III. Sytuacja rodzinna osób wspólnie zamieszkujących*” nie wpisano, kto z członków rodziny i dlaczego, mimo wspólnego zamieszkania prowadzi oddzielne gospodarstwo domowe;
- w sprawie P. Sz.P. w części I wywiadu z dnia 21.03.2019 r. na str. 4 - „*I. Dane osoby,*

z którą przeprowadzono wywiad, dane o rodzinie” pkt. 13 nie wskazano osób zobowiązanych do alimentacji, na str. 5 - „II. Sytuacja mieszkaniowa lub rodziny” nie wskazano głównego lokatora lub właściciela mieszkania, domu oraz nie wypełniono pkt 4-8, na str. 6 - „III. Sytuacja rodzinna osób wspólnie zamieszkujących” nie wpisano, kto z członków rodziny i dlaczego, mimo wspólnego zamieszkania prowadzi oddzielne gospodarstwo domowe.

Wywiad środowiskowy jest szczególnym środkiem dowodowym mającym zastosowanie w postępowaniu w sprawach z zakresu pomocy społecznej, przy pomocy, którego organ administracji (przez pracownika socjalnego) ustala faktyczną sytuację socjalno-bytową osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc. W związku z tym wywiady środowiskowe winny być sporządzane rzetelnie, tj. poszczególne części kwestionariusza wywiadu powinny być wypełnione i potwierdzone podpisem ze wskazaniem daty, zgodnie ze wzorem odpowiedniego kwestionariusza wywiadu określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (§ 2 pkt 6).

W sprawdzonych sprawach dotyczących realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W decyzjach dotyczących przyznania świadczenia pieniężnego z programu dożywiania:
 - Nr OPS/8121/P/48a/2018 z dnia 14.09.2018 r. - sprawa nr 1 (M.D.),
 - Nr OPS/8121/P/32a/2018 z dnia 11.05.2018 r. - sprawa nr 2 (A.M.),
 - Nr OPS/8121/P/40/2018 z dnia 4.05.2018 r., Nr OPS/8121/P/40a/2018 z dnia 10.09.2018 r. - sprawa nr 3 (S.S.),
 - Nr OPS/8121/P/59/2018 z dnia 31.10.2018 r. - sprawa nr 4 (S.L.),
 - Nr OPS/8121/P/47/2018 z dnia 14.09.2018 r. - sprawa nr 5 (B.Z.),przywołano art. 104 i 108 k.p.a. bez wskazania publikatora.

Analogicznie jak przy przyznawaniu pomocy w formie udzielenia schronienia, zasiłków celowych i zasiłków stałych zgodnie z art. 107 k.p.a. podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego oraz z powołaniem jego źródła publikacji.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych,
2. nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących udzielania schronienia, przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, zasiłków stałych oraz realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej (przyznawanie świadczenia pieniężnego z programu dożywiania),
3. nieterminowe załatwianie spraw dotyczących dożywiania dzieci i pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
4. wydanie decyzji administracyjnej o skierowaniu osoby wymagającej całodobowej opieki do placówki nie będącej domem pomocy społecznej oraz prowadzenie postępowania administracyjnego w sprawie nie należącej do właściwości rzeczowej organu,
5. nierzetelne sporządzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych w sprawach dotyczących przyznania pomocy w formie zasiłku stałego,
6. zatrudnienie na stanowisku pracownika socjalnego osoby nieposiadającej wymaganych ustawą kwalifikacji zawodowych uprawniających do wykonywania zawodu pracownika socjalnego,
7. przyznanie dodatku 250 zł osobie nie posiadającej wymaganych ustawą kwalifikacji.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Podjąć działania zmierzające do realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) .

Termin wykonania: 31 marca 2020 r.

2. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawy ich wydania ze wskazaniem aktualnych i mających zastosowanie publikatorów aktów prawnych z podaniem źródeł ich publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu. W uzasadnieniu faktycznym i prawnym decyzji podawać fakty, które organ uznał za udowodnione, dowody, na których się oparł, przyczyny, z powodu, których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. Sprawy załatwiać terminowo, bez zbędnej zwłoki. O każdym niezakończonym sprawie w terminie zawiadamiać strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

Podstawa prawna: art. 35 § 1 i 3, art. 36 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Wydawać decyzje administracyjne w sprawie skierowania osób wymagających całodobowej opieki do placówek będących domami pomocy społecznej oraz prowadzić sprawy leżące w zakresie właściwości rzeczowej organu.

Podstawa prawna: art. 54 i 59 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) oraz art. 19 i 20 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. W celu ustalenia sytuacji faktycznej i prawnej osoby ubiegającej się o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej, a następnie podjęcia właściwych działań zmierzających do zaplanowania pomocy, rodzinne wywiady środowiskowe sporządzać starannie i rzetelnie. Poszczególne części wywiadu winny być wypełnione i potwierdzone podpisem ze wskazaniem daty zgodnie ze wzorem odpowiedniego kwestionariusza wywiadu.

Podstawa prawna: § 2 ust. 5 i 6 rozporządzenia z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1788).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Na stanowisku pracownika socjalnego zatrudniać osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego wskazane w ustawie o pomocy społecznej.

Podstawa prawna: art. 116, art. 156 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Dodatek do wynagrodzenia 250 złotych przysługujący pracownikowi socjalnemu, do którego obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, wypłacać tylko zatrudnionym pracownikom socjalnym posiadającym wymagane ustawą o pomocy społecznej kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. W przypadku pracownika socjalnego nieposiadającego uprawnień do wykonywania zawodu, kwotę wypłaconego dodatku w 2018 r. w łącznej wysokości 1 187,10 zł uznać należy za dotację udzieloną z budżetu państwa i wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem. W związku z powyższym podlega ona zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Podstawa prawna: art. 121 ust 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.), art. 169 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 869).

Termin wykonania: 15 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Czarny Bór
2.a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
E. Zygmunt
Ewelina Zygmunt

